

Strategien
er nu gældende
2022-2029

Outdoor strategi

2022-2025

Sport & Fritid, Kultur og Borgerservice
Byliv, Teknik og Miljø

Aarhus Kommune

Indhold

Indledning

Aarhus Kommunes første outdoorstrategi.....	3
Outdoor i Danmark.....	4
Derfor skal Aarhus have en outdoorstrategi	5
Hvordan defineres outdoor?.....	6
Fokus: Det blå, det urbane og det grønne Aarhus.....	7

Det blå Aarhus	8
Faciliteter langs kystlinjen	11
Det urbane Aarhus	12
Byrummets atleter	15
Det grønne Aarhus	16
Støttepunkter introducerer børn og unge til naturen	18
Disc golf.....	20
Mountainbike	21
Shelters i Stavtrup.....	22
Den grønne ring om Aarhus.....	23

Seks pilotprojekter

P1 Byliv og vandsport på kanten	25
P2 Eskelundsforbindelsen.....	26
P3 Thors skovhytte – et grønt aktivitetshus	27
P4 Tag byens bedste ruter med i ørerne	28
P5 Fjordsgade Streetyard	29
P6 True Skov.....	30

Aarhus Kommunes første outdoorstrategi

Aarhus Kommunes første outdoorstrategi for perioden 2022-25 skal bane vejen for flere udendørs aktiviteter og nye mødesteder. Flere skal have glæde af de mange spændende oplevelser og fællesskaber, som det udendørs Aarhus og opland har at byde på.

Aarhus har en enestående placering ved bugt og skov. Naturen, byen og oplandet inviterer til aktivitet, bevægelse og fællesskab. Outdoorstrategien skal gøre det bedste ved Aarhus endnu bedre.

Aarhus har så uendelig meget at byde på. Vi har nogle fantastiske områder, som vi allerede er langt med at udvikle, og som vi fremover skal være endnu mere ambitiøse omkring. Outdoor

handler om at prioritere de steder, hvor man kan fordybe sig, være aktiv eller blot gå en tur. Outdoor er ikke kun faciliteter, men også de aktiviteter og fællesskaber, der opstår rundt om faciliteten og frivilligheden, der driver det hele.

Outdoorstrategien er struktureret efter rammen: Det blå, det grønne og det urbane Aarhus. Det blå er vandet og vandfaciliteterne. Det grønne er skoven, det åbne landskab og de grønne stræk i byerne. Det urbane er de mange byrum, som egner sig til leg og bevægelse. Vi skal bruge alle de forskellige muligheder, nye ideer skal afprøves og sammen med aarhusianerne skal vi finde de bedste løsninger.

For at vi kan udvikle det blå, det urbane og det grønne Aarhus, gennemfører vi en række indsatser og projekter. Nogle af dem har karakter af steder, faciliteter og mødesteder, andre indsatser er at lave bedre ruter og forbindelser og andre igen handler om formidling både virtuelt og fysisk på stederne.

De seks konkrete pilotprojekter, der er beskrevet i denne strategi, skal bidrage til at gøre outdoorstrategien værdifuld og handlingsrettet. Pilotprojekterne er meget forskellige og bidrager på hver sin måde til at omdanne et sted men også som inspiration for efterfølgende outdoorprojekter.

Outdoorstrategien er udviklet i samarbejde mellem magistratsafdelingerne Kultur og Borgerservice og Teknik og Miljø. Mange har bidraget med ideer og input. En særlig tak skal lyde til de flere end 250 borgere, som har bidraget gennem hjemmesiden aarhusmangler-outdoor.dk. Det viser tydeligt vigtigheden af, at vi nu har fået en strategi for området.

God læselyst!

Rabih Azad-Ahmad
Rådmand for Kultur og Borgerservice

Steen Stavnsbo
Rådmand for Teknik og Miljø

Outdoor i Danmark

Top 15 over kommuner målt på gennemsnitsscore
for faciliteter til skovidræt og vandsport

I Aarhus er vi tæt på det hele.
Det ene øjeblik er
vi en del af storbyens puls,
og det næste nyder vi
landskabet og den smukke
kyststrækning.

#1

Aarhus er den kommune i
Danmark, der har flest faciliteter
til skovidræt og vandsport



- Aarhus 1
- København 2
- Vordingborg 3
- Bornholm 4
- Herning 5
- Silkeborg 6
- Frederikshavn 7
- Haderslev 8
- Næstved 9
- Viborg 10
- Faaborg-Midtfyn 11
- Rudersdal 12
- Aalborg 13
- Hjørring 14
- Roskilde 15



Derfor skal Aarhus have en outdoorstrategi

Målet med outdoorstrategien er at udvikle rammerne for flere og eksisterende udendørsaktiviteter og nye mødesteder. Samtidig skal der skabes større synlighed.

Strategien for outdoor i Aarhus Kommune fokuserer på, hvad der gør livet i Aarhus godt for byens borgere, og hvordan den smukke natur kan motivere til et mere aktivt liv, så Aarhus bliver et endnu bedre sted at bo.

Outdoor er sundt og giver livskvalitet

Forskning viser, at muligheden for at være i naturen har stor betydning for sundhed, trivsel, dannelse og fællesskab. Corona har udløst en bølge af glæde ved at bevæge sig og komme ud i det fri. Mange har genopdaget naturen og det udendørs rum.

Stadig flere vælger at dyrke idræt alene eller i mindre grupper på selvvalgte tidspunkter. Her spiller naturen og de udendørs rum en vigtig rolle, hvor blandt andet løb, vandring, mountainbike, kajak og stand up paddle er populært.

Bæredygtigt på alle måder

De udendørs faciliteter er bæredygtige målt på flere parametre. Det er godt for sundhed og trivsel at opholde sig ude, og der er langt mindre CO₂-udledning ved anlæg af de fleste outdoorfaciliteter end ved fx halbyggeri.

Outdoor er bæredygtigt

Ligeledes bidrager udendørs ophold og aktivitet til bylivet, og ophold i naturen styrker forståelsen for både benyttelse og beskyttelse af naturen. Friluftsrådet har bl.a. beskrevet, hvordan det styrker børns "naturdannelse". I en tid med presset biodiversitet, er indsigt i vores fælles grønne værdier en styrke.

Aarhusianerne vil have mere outdoor

Som det fremgår af Epinions temperaturmåling på Aarhusmålene i 2020 er nærheden til naturen og udelivet afgørende for aarhusianernes oplevelse af Aarhus som en god by. Især kombinationen af byliv, skov og strand fremhæves af mange borgere som en kvalitet ved Aarhus.

Da Sport & Fritid, Aarhus Kommune, i begyndelsen af 2021 spurgte, hvad Aarhus mangler i forhold til outdoor, indsendte borgere og foreninger over 250 forskellige forslag til nye faciliteter. Der var borgerønsker fra samtlige lokalområder i kommunen.

I Danmarks Idrætsforbunds (DIF) analyse af outdooridræt i Danmark er Aarhus placeret rigtig godt, hvad angår faciliteter i skov og på vand. Aarhus er godt med, men byen skal være endnu bedre – fordi det er så vigtigt.

254 forslag

i "Aarhus mangler Outdoor"

Et andet unikt potentiale, som Aarhus har på outdoorområdet, er den store foreningsdeltagelse. DIF's analyse fra 2019 viste, at 24.785 medlemmer af idrætsforeninger benytter naturen. Dette tal er givetvis steget yderligere siden 2019. Outdoor er både for de foreningsaktive og for borgere, der nyder at bruge naturen og byrummet ud fra mere selvorganiserede rammer.



Hvordan defineres outdoor?

Hvad er outdoor egentligt? Der er mange opfattelser og ingen fælles definition. Outdoorbegrebet bruges bredt af friluftstentusiaster, kommuner, idrætsudøvere og turismeorganisationer.

DIF beskriver “outdoor” som en delmængde af det lidt bredere begreb “friluftsliv”.

I DIFs forståelse indbefatter friluftsliv typisk alle aktiviteter, der foregår udendørs under åben himmel, både de stille dybsindige naturoplevelser, klassisk nordisk friluftsliv, turfriluftsliv, idræt i naturen og aktionprægede aktiviteter.

DIF betragter “outdoor” som den del af friluftslivet, der består af fysisk prægede aktiviteter ude i naturen, hvor naturen ikke bare betragtes men også fysisk udfordres. Eksempelvis løb, klatring og sejlsport. Ifølge DIF inkluderer outdoor fx ikke gadeidræt i byens rum.

Turismeorganisationerne, fx Dansk Kyst og Natur turisme og Visit Aarhusregionen, betragter outdoor som både de attraktive

kyster og naturområder, der kan nydes i stilhed og bevægelse, og de mere aktion- og oplevelsesprægede aktiviteter i det fri.

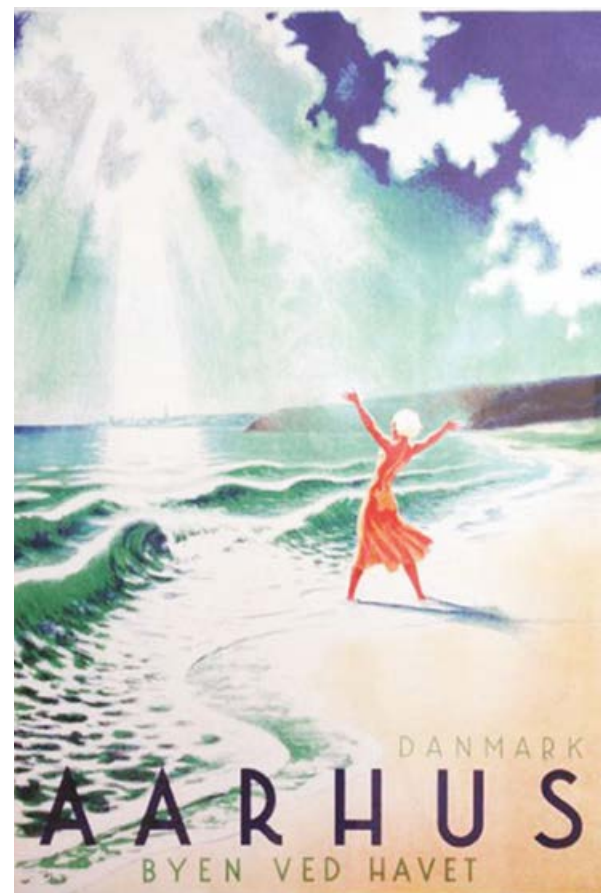
I Aarhus Kommunes forståelse, og som det grundlag, der bliver anvendt i denne outdoorstrategi, er outdoor:

Alle former for ophold, og aktivitet i fritiden i det udendørs rum, og hvor de udendørs rammer udgør en forudsætning for aktiviteten.

I Aarhus Kommunes forståelse handler outdoor også om bæredygtighed, da outdoor er fremmende for sundhed og trivsel og for CO₂ regnskabet.

Outdoor handler også om fællesskab. Aarhus Kommune indgik i 2019 en stor visionsaftale “Bevæg dig for livet” med DIF, DGI og Idrætssamvirket. Blandt fokuspunkterne er “lighed i sundhed” og “gode rammer for alle”.

Aarhus ligger ved kysten omkranset af skov. For mange aarhusianere er indbegrebet af byen identificeret i Henrik Hansens tegning “Byen ved havet”.



Fokus: Det blå, det urbane og det grønne Aarhus

Skemaet illustrerer, hvordan outdoorstrategien arbejder med outdoor ud fra tre overordnede temaer: Det blå, det grønne og det urbane Aarhus. Tværgående på temaerne kan indsatserne dreje sig om steder, forbindelser og formidling. For at gøre strategien værdifuld og handlingsrettet, er der udpeget seks pilotprojekter, man kan lade sig inspirere af. De er illustreret i skemaet med cirkler.



Det blå Aarhus

Kyststrækningen og forløbet langs Brabrand søen og Aarhus Å er et kendt vartegn for byen, og kyst og å har siden vikingernes første bosættelser, fungeret som et strukturerende element i byens udvikling.

Med en kyststrækning på 50 kilometer fra Norsminde Fjord i syd til Kaløvig i nord, danner kyststrækningen i dag en rygrad i forskellige naturoplevelser og idræts- og fritidsaktiviteter på og ved vandet. Fra vandreturene i de åbne vidder, mountainbike i skovene, badning på strandene eller de mere intense og urbane aktiviteter omkring Havnebadet, Aarhus Internationale Sejlsportscenter og Aarhus Watersports Complex på Aarhus Ø.

Det blå Aarhus er vandet og kysten, der veksler smukt mellem det bugtede landskab, de flade strande, de

skovklædte strækninger og stejle skrænter med høje bøgetræer ved vandkanten. Det blå Aarhus er også de helt bynære havneområder i Aarhus, havnefronten og Havnebadet ved Aarhus Ø. Vandsport hitter som aldrig før og nutidens blå fritidsvaner er under forandring.

Flere faciliteter på kanten mellem land og vand kan bidrage til at gøre naturoplevelser og aktiviteter tilgængelige for byens borgere og besøgende.

Velplacerede faciliteter kan desuden bidrage til bedre fordeling af brugere langs den 50 km lange kyst. Det er vigtigt, da særligt kyststrækningen langs Risskov og den nordlige del af Marselisborg Skovene, på de mest besøgte tidspunkter i fx weekender, er ved at have nået sin begrænsning.



Vinterbadning

Vinterbadning er et eksempel på en type af aktivitet, som danskerne har taget til sig og dyrker som aldrig før. Det kolde gys applegerer bredt, og flere og flere melder sig ind i vinterbadeklubber som fx Vikingeklubben Jomsborg på Den Permanente.



Søer og åer

Det blå Aarhus er også at finde inde i det ferske vand, hvorfra det er muligt at opleve Aarhus fra vandsiden, fx i kano eller kajak. Livgivende nerver som Aarhus Å, der snor sig gennem Jeksendalen og østpå via Aarhus Ådal mod Årslev og Brabrand Sø, gennem midtbyen, til udmundning i Aarhus Havn.



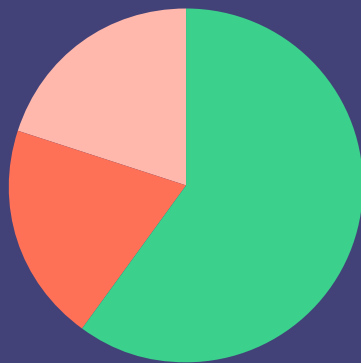
Vandsport

Centralt i Aarhus er der mulighed for aktiv vandsport i mange afskygninger. Fra 500 meters åben vand svømning ved Aarhus Havbane eller stand up paddle, mens du roligt padler forbi de flotte og ikoniske bygninger på Aarhus Ø. Til wakeboard, hvor du mærker suset af fartens glæde ved Aarhus Watersports Complex.



Fakta

50 km
kystlinje i alt



- 30 km**
Skov, strand, åbent land mv.
omfattet af kyst- og naturbeskyttelse
- 10 km**
Tæt-byområde og Aarhus Ø
- 10 km**
Erhvervs- og færgehavn

10%
af kysten besøges
intensivt
(Risskov og Marselisborg-nord)

20%
kyst og kaj på
Aarhus Ø og C

20%
skovkyststrækning
syd for Aarhus

16
badestrande

7
søer

5
havne

- 1 Kaløvig Bådehavn
- 2 Egå Marina
- 3 Aarhus Lystbådehavn
- 4 Marselisborg Lystbådehavn
- 5 Norsminde Havn

Faciliteter langs kystlinjen

Der kan, i kraft af faciliteterne, arbejdes med at understrege det meget foranderlige landskab, der er langs kysten.

Der er stor forskel på det åbne morænelandskab ved Norsminde Fjord, det skovdækkede Marselisborg, Industrihaven og Aarhus Ø med de store markante kraner og bygninger og villakvarterne i Skæring. Ligeledes er lovgivningen vidt forskellig afhængig af, om der er tale om kystbeskyttede områder eller by- og havneområder. De forskellige aktiviteter, der udfoldes disse steder, understreger mangfoldigheden.

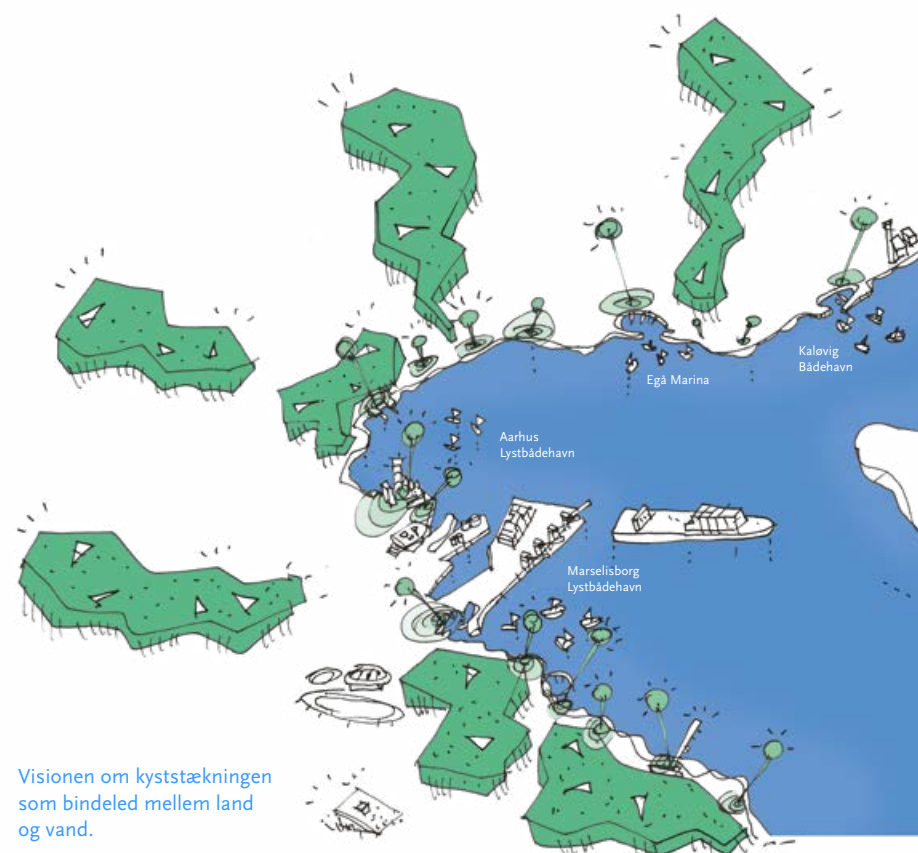
Der skal laves flere attraktive stedsspecifikke mødesteder, der giver de udendørsaktive borgere gode betingelser for ophold og bevægelse i naturen.

Faciliteterne skal skabe adgang til vandet via badebroer og kajakbroer. Samtidig skal de udgøre koblinger mellem det blå

og det grønne Aarhus. Det er vigtigt at indtænke formidling, grejdepoter, cykelpumper og bænke mv. Strategisk placeret med respekt for landskabet og naturen vil faciliteterne understøtte, at Aarhus er verdens mindste storby ved verdens smukkeste kyst.

Målet for det blå Aarhus

- 1** Styrke oplevelsen af sammenhæng langs den 50 km lange kyststrækning.
- 2** Styrke sammenhængen mellem kysten og det bagvedliggende landskab.
- 3** Mindske trykket på den ca. 10 km lange del af kyststrækningen langs Risskov og den nordlige del af Marselisborg.



Det urbane Aarhus

Det urbane Aarhus er byens rum. De mange små og store pladser, lommeparker, byrum og mellemrum. Nogle er grønne og fredsommelige. Andre egner sig måske til bevægelse og aktivitet.

I det fremadrettede arbejde med outdoor i det urbane Aarhus skal vi i fællesskab, på tværs af kommune, lokalområder og foreninger, blive endnu dygtigere til at udvikle byens rum, så det bidrager til livskvalitet. Det kan være bedre og sjovere bevægelsesmuligheder for børn og unge på vejen hjem fra skole eller natur og biodiversitet helt ind i det urbane Aarhus, der styrker livskvaliteten.

Borgernes fritidsvaner er under forandring, og flere byrum bliver indtaget af store og små træningsfællesskaber. Foreninger og selvorganiserede grupper, der bruger byens rum som alternativ til klassiske idrætsanlæg eller indendørs træningshaller. Det skal der være plads til og nogle steder skal byrummet egne sig bedre til fx parkour, dans eller boldspil. Andre steder skal man kunne høre fuglene synge og dufte blomsterne.

Byens rum handler også om vand og om klimatilpasning. Vand er et værdifuldt oplevelseselement, som forbinder mennesker med leg og natur. Der findes fine eksempler på, at klimatilpasningsanlæg, der skal kunne håndtere store vandmængder ved pludselige regnskyld, samtidig udformes til ophold og aktivitet fx skaterbaner.

Fakta

46

folkeskoler
med tilhørende
skolegårde¹

26

udendørs
fitnesspladser³

50

legepladser
i parker²

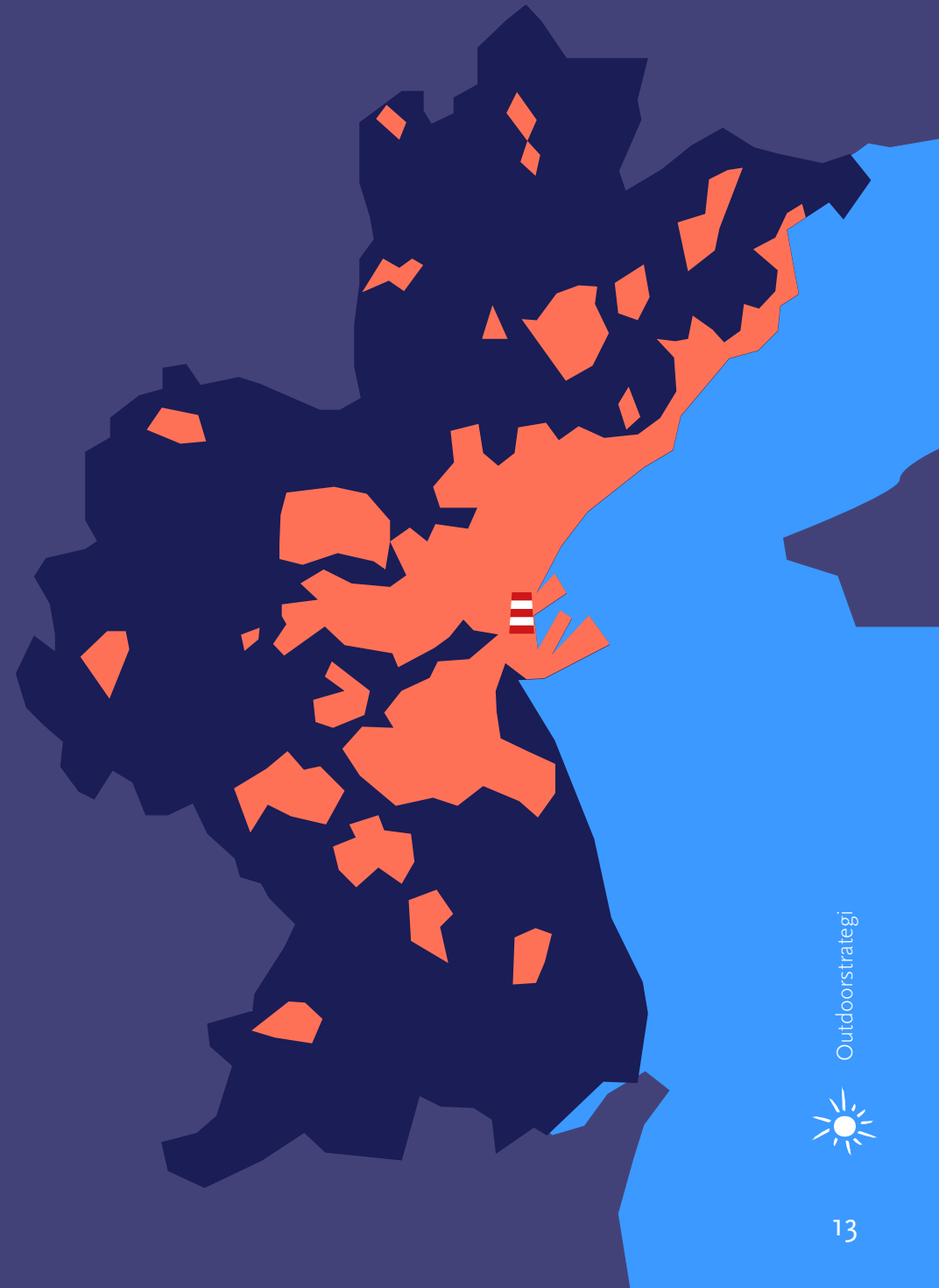
3

skateanlæg⁴

¹ Kilde: aarhus.dk (Aarhus Kommune)

²⁺³ Kilde: Opdag Aarhus

⁴ Kilde: Sport & Fritid, Aarhus Kommune





Byrummets atleter

Aarhus har en lang og stolt tradition inden for gadeidræt, bl.a. parkour. Moumen Momo Machah er parkour-atlet og en af verdens bedste. Momo er chefinstruktør hos Aarhus Parkour. Byrum og opholdsarealer kan med relativt få greb indrettes på en måde, der fremmer gadeidræt og bevægelse.

Det grønne Aarhus

Det grønne Aarhus er skovene, det åbne landskab, de grønne byrum og byens parker. Nogle har plads til både bevægelse og rekreation, som fx Eskelunden, mens andre er områder, der forbinder by og land. Vi kalder dem *Grønne Korridorer*.

Her kan du opleve dyreliv og samtidig transportere dig rundt om Årslev Engsø. Skjoldhøjkiln, der kiler sig ind i Aarhus fra vest og skaber et frirum og en tiltrængt grøn forbindelse mellem tætte boligkvarterer og den nye True Skov. I syd ligger smukke gamle Vilhelmsborg Skov, hvor Giber Å slynger sig mellem skrænterne.

Ved i endnu højere grad at formidle, synliggøre og gøre forbindelserne og faciliteter tilgængelige ude i naturen, styrkes adgangen og muligheden for, at endnu flere får glæde og kendskab til de grønne områder. Bedre og flere stiforbindelser, faciliteter og mødesteder, strategisk placeret ud fra hensyn til natur og foreninger, vil i høj grad bidrage til en beskyttelse af naturen de steder, hvor den er overforbrugt eller sårbar.

Arbejdet med at udvikle sammenhængende bevægelses- og landskabsrum på tværs af kommunen har snitflader til en række politikker og strategier, herunder “Den blå-grønne temaplan”, “Politikken for et grønnere Aarhus”, Midtbystrategien og den nye arkitekturpolitik, som pt. er under udvikling.

I “Arbejdsvision for Arkitekturpolitikken” som pt. er under udvikling fremgår det, at “arkitekturen forbinder byudvikling i Aarhus med sit landskab – bugt, bakker og dalstrøg og de blå-grønne rum mellem bygningerne”.

2025
10.000
nye træer

2030
8.000 ha
skov

Det er næsten en fordobling.
Der er i dag 5.300 ha

4.000 ha
natur

Alle
aarhusianere
skal have max.

500 m
til et rekreativt
grønt område

Kilde: Et Grønnere Aarhus,
Aarhus Kommunes politik for
naturen og det grønne



Fakta

22

hundeskov¹

140 km

naturruter³

4

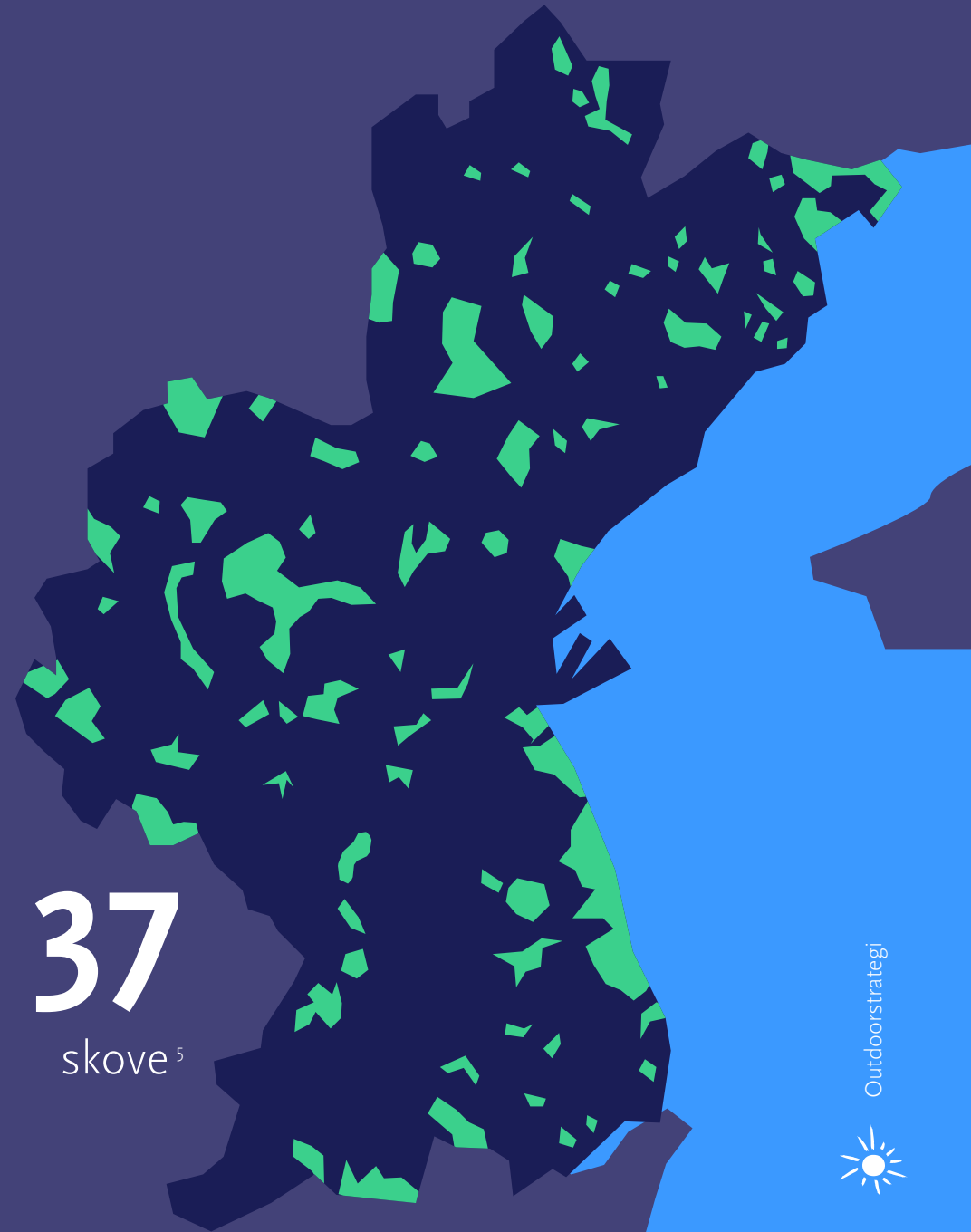
steder med
træklatring²

19

shelters⁴

37

skove⁵



¹⁺²⁺³⁺⁵ Kilde: Opdag Aarhus

⁴ Kilde: friluftslivaarhus.dk

Støttepunkter introducerer børn og unge til naturen

For et bæredygtigt og sammenhængende outdoorlandskab er det vigtigt med trailcentre og forskellige støttepunkter.

Trailcentre er en ny form for idræts-facilitet til outdoor-idræt. Det kan bedst beskrives som en kombination af klubhus, depot og mødested driftet i samarbejde mellem foreninger, brugere og kommune. Formålet er at skabe et mødested og en facilitet for både organiserede og selvorganiserede brugere. Skoler og institutioner benytter typisk stedet i dagtimerne, mens foreninger og selvorganiserede primært er aktive om eftermiddagen og i weekender. Ligeledes er det et ønske, at stederne skal være samlingspunkter for flere brugergrupper. Her tænkes der også på mere stilfærdige aktiviteter som vandrere, fuglekiggere m.m.

Stærke støttepunkter med god formidling øger desuden muligheden for at skabe en bedre fordeling af brugere, så

de ikke belaster naturen så hårdt. DIF og Lokale og Anlægsfonden har fastlagt følgende minimumskriterier for, at de kan yde økonomisk støtte til et trailcenter:

- Skal placeres i knudepunkt for et varieret udbud af stier, ruter og spor gerne afmærkede
- Skal placeres i et interessant terræn, landskab, naturområde
- Formidling af ruternes underlag, længde, sværhedsgrad, højdeprofil mv.
- Halvtag/overdækket område til ophold og udstræk
- Godt udbud af relevante servicefunktioner

Trailcentre er eksempler på større støttepunkter, men støttepunkter kan også være mindre faciliteter, som skilte, information, naturlegepladser eller et simpelt ly for vind og vejr.

Man skal i forbindelse med outdoor-faciliteter være særdeles opmærksom

på, at de skal bruges af mange og holde til slidtage. De må gerne være langt mere rustikke og enkle end indendørs faciliteter. Dette både af hensyn til at driften skal være overkommelig og for at styrke oplevelsen af at være ude i naturen.

Vi ved fra bl.a. Friluftsrådet, at børns oplevelser med og aktive brug af naturen styrker deres naturdannelse, giver dem en forståelse for økosystemer og biodiversitet og ruste dem til en respektfuld brug af naturen.

Støttepunkter kan også have relevans inde i byen, fx ved skolen eller idrætscentret, hvor enkle faciliteter som en "find vej bane" kan give de yngste børn gode og sjove oplevelser med outdooraktiviteter. Beliggenheden ved skole og den nære natur giver mulighed for, at skoleklasser såvel som børnefamilier kan benytte faciliteterne.

Udviklingen af støttepunkter i naturen skal ske i samarbejde med relevante foreninger, Naturcenter Aarhus (Børn og Unge, Aarhus Kommune) og organisationer som fx DIF og DGI.



Kystfacilitet

Grejdepot

Mødested

Formidling

Orienteringsløb

Maja Møller Alm er en dansk orienteringsløber og atletikudøver. Maja har vundet syv VM-titler og derudover to guld-medaljer ved World Games.



“Med klubhus i Marselisborg-skovene bruger vi skoven næsten hver dag i ugen. Men vi kommer også mange andre steder i kommunen, fx Risskov, Vestereng og Botanisk Have. Det vigtigste for os er derfor, at vi let og ubesværet kan få lov til at bruge de områder.”

Thomas Hornbæk,
Formand OK Pan Aarhus



Fugletårn

Fugletårne ved Brabrandssøen er et eksempel på rekreative faciliteter i naturen, der kan besøges på alle tidspunkter af døgnet. Her kan du komme op i højden og skue ud over søen.



Ny Skov

Ny Skov i True er et eksempel på, at det grønne Aarhus vokser og nye områder kommer til, i takt med at byens befolkning vokser.



Disc golf

Eksempel



Disc golf er en outdooridræt i hastig vækst. Det gælder også i Aarhus, hvor bl.a. disc golf klubben “Opdrift” gennem mange år har været aktive og sikret en række gode anlæg i Aarhus til glæde for både borgere og turister. Disc golf banen i Tilst er den næstmest benyttede bane i Danmark efter Valbyparken i København, der er den mest anvendte bane i hele Europa. Udover at være til glæde

og gavn for spillerne, har anlægget af banen også betydet, at Tilst Bypark, der tidligere var mennesketom og plaget af uro, er blevet til et levende og venligt miljø. Der er desuden en ni-hullers bane i Vestereng, og i samarbejde med Teknik og Miljø, Aarhus Kommune, er Opdrift nu ved at udvikle en ny 18-hullers bane i Skjoldhøjikilen. Den bliver Danmarks længste og sværeste.

Mountainbike

Eksempel

Der er et aktivt og velorganiseret miljø omkring mountaibikesporten i Aarhus bla. forankret i Aarhus MTB og Aarhus Trailbuilders. Trailbuilders arbejder for bæredygtige og sjove spor, hvor udgangspunktet er, at der bedst skabes plads til alle ved at sikre, at MTB-sporet fysisk adskilles fra de eksisterende stier, som anvendes af andre brugergrupper (gående, løbende, ridende osv). Sporet bygges af professionelle sporbyggere i samarbejde med lokale frivillige og benyttes af både foreninger, selvorganiserede grupper, netværk og til diverse events.

Den samlede aktivitet i skoven er stigende og derfor er det vigtigt, at der etableres intelligente og holdbare løsninger i dialog med brugerne. Aarhus Kommune ønsker, sammen med mountainbikerne, at bidrage til attraktive og bæredygtige løsninger i Marselisborg ved også at styrke andre områder. Det organiserede friluftsliv spiller en central rolle i forhold til formidling af bæredygtig færdsel i naturen, så aktiviteternes aftryk minimeres.



Shelters i Stavtrup

Eksempel



Vi skal aktivere de grønne mellemrum i byerne og ofte ved lokal-samfundene bedst, hvad der skal til for at forandre stederne fra øde områder til åndehuller med liv og aktivitet.

I Stavtrup er der indgået et samarbejde mellem to lokale foreninger – Stavtrup Outdoor og Stavtrup Spejdergruppe og Aarhus Kommune om at opføre to shelters og en bålplads. Teknik og Miljø har finansieret, Sport & Fritid har lagt arealer til og de to foreninger bistår

i det daglige opsyn og drift af stedet. De to shelters ligger i en lille lomme mellem idrætshal og fodboldbaner og i nærhed til et hospice. Det er et fint eksempel på et lille projekt af stor lokal betydning. Den generelle erfaring med shelterpladser på tværs af kommunen er, at de giver livskvalitet, men de kræver en relativ høj grad af drift i form af skraldespande, muldtoiletter mv. for at holde dem attraktive. Ligeledes skal der fokus på at oplyse brugerne, så alle udviser en hensigtsmæssig adfærd ved brug af stederne.



Den grønne ring om Aarhus

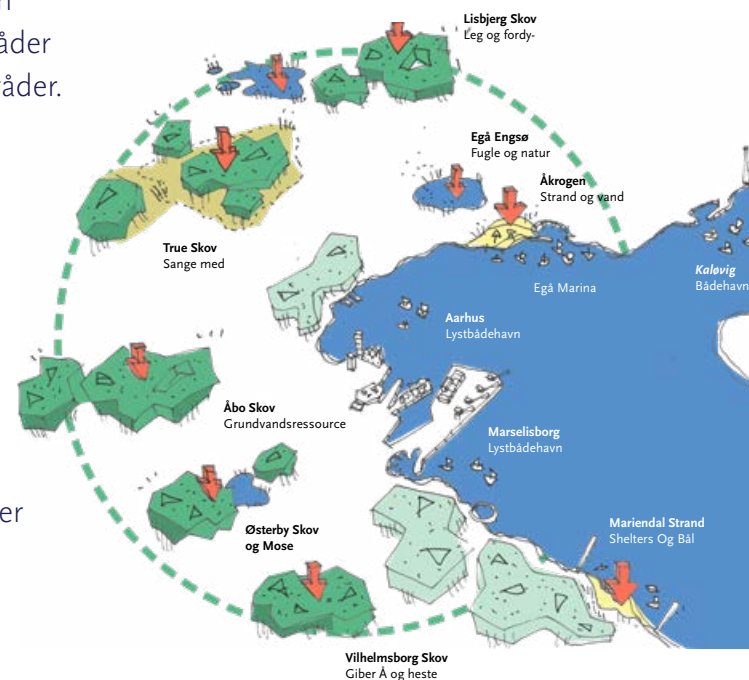
Aarhus rummer et væld af skove og grønne områder, og vi arbejder aktivt på at virkeliggøre drømmen om en grøn ring med sammenhængende natur i et bælte rundt om kommunen. Naturen, de grønne områder og landskaberne tæt på byerne har et stort potentiale i forhold til friluftsliv, motion, leg, afstresning og naturoplevelser.

Naturen er et oplagt udflugtsmål, hvad enten man ønsker at overnatte udendørs, spise, gå, løbe, lege, cykle, ride eller noget helt andet og endnu flere aarhusianere skal have let adgang til naturen og de grønne områder samt have mulighed for et aktivt liv i det grønne.

I en ring rundt om Aarhus by findes fx en perlerække af udflugtssteder, som er med til at forbinde den gamle Aarhus by med netværket af omkringliggende omegnsbyer, landsbyer og spredte bebyggelser.

Mange af udflugtsstederne findes allerede i dag, andre kan med fordel udvikles. Den grønne ring er interessant at arbejde videre med af flere årsager. Dels som outdoor-destinationer og omdrejningspunkter for friluftsliv og rekreation, men også som forbindelsesled mellem gamle byområder og nye og fremtidige byudviklingsområder.

Vi skal samtidig sikre adgang for alle kommunens borgere til natur og grønne områder. Det betyder også, at der skal være gode adgangsmuligheder mellem byen og det åbne land. Større projekter og planer inden for den grønne ring skal i det hele taget understøtte et aktivt udeliv og mere lighed i sundhed og oplevelser i naturen.



Seks pilotprojekter

Pilotprojekterne skal bidrage til at gøre outdoorstrategien værdifuld og handlingsrettet og de tjener som eksempler og som inspiration for andre projekter i Aarhus Kommune. Erfaringerne med pilotprojekterne indsamles og formidles efterfølgende, så det kan bruges i forbindelse med de næste fremtidige outdoorprojekter. Nogle af projekterne er delvist gennemført, og de får med outdoorstrategien endnu mere fokus. Andre projekter skal igangsættes nu. Projekterne er beskrevet som ideer og skal nu udvikles i samarbejde med relevante parter.

- P1** Byliv og vandsport på kanten
- P2** Eskelundsforbindelsen
- P3** Thors skovhytte
- P4** Tag byens bedste ruter med i ørerne
- P5** Fjordsgade Streetyard
- P6** True Skov

P1

Byliv og vandsport på kanten

Bassin 7 på Aarhus Ø skal være omdrejningspunkt for vandsportsaktiviteter og bylivsoplevelser på og ved vandet. Ambitionen er at sikre en mangfoldighed af såvel vandbaserede aktiviteter som udbydere og aktører, der kan skabe aktiviteter for de mange besøgende, borgere og foreninger på Aarhus Ø – herunder de mange børnefamilier. En blandt flere muligheder kan være et udvidet kabelsystem eller andre betydende aktiviteter, som bidrager til at gøre Bassin 7 til omdrejningspunkt for byliv og for nærliggende vandsport såsom SUP, surf, kano og kajak.



Ingen andre steder i Europa er en kabelbane og et havnebad placeret så tæt på centrum og i direkte relation til et bymiljø med bl.a. mad- og kaffeboder. Det skaber et spændende potentiale i forhold til borgere og turister og projektet kan, såvel i sin nuværende som i en eventuel udvidet form, bidrage til Bassin 7 som en stærk destination inden for vandsportsaktiviteter.

Hvorfor?

Aarhus Ø er et tæt bebygget område med ganske få idrætsfaciliteter. Flere vandaktiviteter i Bassin 7 øger muligheden for at styrke fritidslivet i bydelen. Vandsport appellerer bredt på tværs af køn og alder, heriblandt til de helt unge.

Status

Der er i dag én enkelt kabelbane med midlertidig myndighedstilladelse. Anlægget ligger ved siden af Aarhus Kommunes Havnebad og bymiljøet omkring.

Foreningen Aarhus Watersports Complex, der driver den nuværende kabelbane i bassin 7, har lavet en skitse over deres ønske om udvidelse af banen.

Udviklingen af bassin 7, heriblandt kabelbanen og andre nærliggende vandsportsaktiviteter, skal sammentænkes

med processen for udviklingen af Pier 3. Processen for Pier 3 skal fastlægge de langsigtede planer for, hvilke vandsportsaktiviteter der skal være ved Pier 3 og de omkringliggende bassiner (Bassin 5 og 7) med fokus på at sikre et godt samspil mellem disse og området i øvrigt. Som en del af processen gennemføres en hørings- og borgerinddragelsesproces. Resultaterne for



processen for Pier 3 skal foreligge, inden der kan tages en beslutning om de konkrete udviklingsmuligheder for bassin 7.

Samarbejde

Aarhus Kommune, Aarhus Watersports Complex og andre vandsportsforeninger, fællesråd, relevante fonde og øvrige mulige samarbejdspartnere.



P2

Eskelundsforbindelsen

Med Eskelunden får Aarhus endnu et imponerende naturområde ganske tæt på Midtbyen. Her kan aarhusianerne nyde en picnicurv i de tætte skovområder, spille bold på de store græsplæner eller løbe en tur. Samtidig er det byens nye eventområde, hvor aarhusianerne og besøgende kan samles om alt fra festivaler til eksempelvis disc golf.



Der skal udvikles stærke og attraktive faciliteter, der gør det interessant at benytte området. Eksempelvis disc golf bane og superlegeplads. Desuden bedre forbindelsesforløb herunder ruteafmærkning og formidling i de omkringliggende byområder: Viby, Frederiksbjerg, Åbyhøj og Midtbyen samt en styrket formidling og branding af områdets muligheder.

Hvorfor?

Det nyanlagte Eskelund er et ganske betragteligt og særdeles bynært naturområde i ådalen, rig på historie, natur og kulturhistorie og omkranset af smukke cykel- og gangstier ved Aarhus Å og Brabrand Sø. Området er placeret på en tidligere losseplads, klemmt inde mellem infrastruktur og Aarhus Å.

Eventpladsen er anlagt, men pilotprojektet skal sikre en bedre formidling af mulighederne understøttet af bedre infrastruktur for bløde trafikanter, opholdssteder og aktivitetsmuligheder, herunder superlegepladser og fitnessmuligheder.

Status

Selve området blev indviet som eventområde i foråret 2021. Med den nye indretning er der åbnet op for rekreativ brug af arealet.

Samarbejde

Aarhus Kommune (Sport & Fritid og Byliv) samt relevante fællesråd, foreninger, fonde og organisationer, fx Friluftsrådet. Der nedsættes en

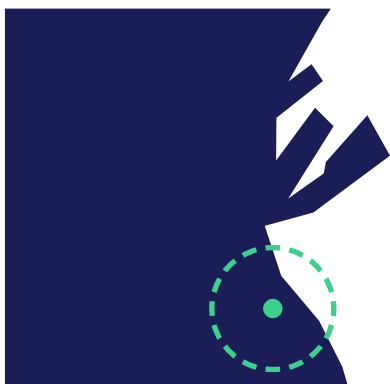
sparringsgruppe, der indledningsvist skal være med til at udpege relevante outdooraktiviteter som eksempelvis disc golf, crossbaner eller superlegeplads.



P3

Thors skovhytte – et grønt aktivitetshus

Thors Skovhytte skal videreudvikles til et aktivt mødested og trailcenter på overgangen mellem by og natur. Der skal etableres udendørs og fuldt offentligt terrasseanlæg med information om områdets muligheder samt relevant friluftsudstyr som eksempelvis cykelpumpe, vandpost og offentlig adgang til en del af grejbanken.



Thors skovhytte har en enestående beliggenhed i skoven tæt på byen, mellem træerne på en sydvendt skråning ved Thors Mølle i Marselisborgskoven. Stedet ligger tæt på Højbjerg, 100 meter fra Restaurant Thors Mølle på et sted man ellers ikke ville få lov at bygge.

Hvorfor?

Det er en helt enestående placering og mulighed. Et trailcenter og aktivitetshus på en strategisk god placering er afgørende for både benyttelse og beskyttelse af naturen. På netop sådanne steder er det muligt at lave en god formidling, der guider og inspirerer til en bredere anvendelse af naturen end de typisk benyttede ruter.

Både Kolding Kommune og Silkeborg Kommune har etableret trailcentre, som typisk drives i fællesskab mellem kommune og foreninger. Thors skovhytte er en miniversion af et trailcenter på kanten mellem Højbjerg, Marselisborgskovene og Aarhusbugten.

Status

Sport & Fritid, Aarhus Kommune, ejer grunden og bygningen, som blev overtaget fra Forsvaret i 2019. Bygningen er i 2021 blevet renoveret, og der er allerede nu etableret en grejbank for udstyr til natur- og friluftsaktiviteter. Udstyret kan bookes af skoler og institutioner. Næste fase handler om terrasseanlæg, øget offentlig adgang og styrket samarbejde med foreninger og relevante organisationer.

Samarbejde

Aarhus Kommune (Sport & Fritid, Teknik og Miljø og Naturcenter Aarhus) sammen med relevante fonde og interesseorganisationer.



P4

Tag byens bedste ruter med i ørerne

Podcasts og afmærkede vandreture mellem by og natur. Ruterne, der er formidlet i landskabet og med "Aarhus i ørerne", bidrager til oplevelser, der kan gøres på egen hånd, spontant, når det passer den enkelte. Det er samtidig en mulighed for at opnå viden, mens man bevæger sig. Ruterne skiltes og der gennemføres målrettet formidling af dem gennem relevante kanaler og presse.



Podcasts relateret til specifikke geografiske steder og ruter. Ruterne har det til fælles, at de forbinder by, kyst og natur. Det kan eksempelvis være ruten fra Havnepladsen langs Aarhus Å til Årslev Eng sø, eller det kan være en rute i et cirkelslag om Aarhus gennem forstæder, skove og landsbyer. Podcasten guider vej på ruten, så man kan beholde mobilen i lommen og hovedtelefonerne i ørerne. Samtidig fortælles om historie, nutid og fremtid på udvalgte steder.

Hvorfor?

For at gøre naturen og byen tilgængelig for alle, også byens gæster. Aarhus' store outdoorpotentiale med by, kyst og landskab beliggende side om side skal gøres synligt, tilgængeligt og brugbart for mange flere. Ruterne kan gennemføres alene eller bruges som en del af et foreningstilbud.

Status

Projektet skal igangsættes. Der tages afsæt i "Opdag Aarhus" (www.opdag.aarhus.dk), som er Aarhus Kommunes tur-app. Konceptet, teknikken mv. tilpasses og særligt udvalgte ruter skiltes og formidles, så det matcher nærværende idébeskrivelser.

Markedet for lydbøger og podcasts er boomet under Corona. Folk vil gerne have viden og inspiration mens de bevæger sig.

Samarbejde

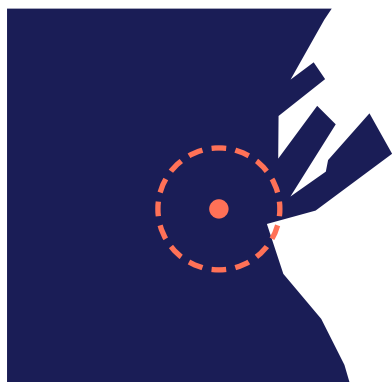
Projektet forankres hos Byliv, Aarhus Kommune, og gennemføres i nært samarbejde med Stadsarkivet, Stadsarkitekten, "Opdag Aarhus", Naturguider og andre historiefortællere. Relevante foreninger og aktører inviteres ind til et opstartsmøde.





Fjordsgade Streetyard

Gården til Fjordsgade forenings- og fritidshus omdannes til et åbent og venligt bymiljø. Baner til gadeidræt etableres for at skabe byliv og bevægelsesmuligheder for alle, give gadeidrætten bedre betingelser i Aarhus C og lave ude træningsmiljøer for de foreninger, der hører hjemme i området.



Der skal ske en omdannelse af udendørsarealerne ved Fjordsgade forenings- og fritidshus, så stedet bliver et samlingspunkt for byliv, fællesskab og bevægelse. Udover opholdsarealer skal der være ude træningsfaciliteter til fx boksning, yoga, kampsport, streetbasket og andre aktiviteter og foreninger, der bruger området.

Hvorfor?

Pilotprojektet er en mulighed for at eksemplificere kombinationen mellem det organiserede og det uorganiserede, det urbane og det grønne og byliv og idræt. Projektet vil kunne skabe et dynamisk og levende aktivitetsmiljø for området. Der er et rigt foreningsliv i nærmiljøet og flere foreninger, som efterspørger udendørs trænings- og fitnessmuligheder i relation til Frederiksbjerg Idrætscenter.

Status

Projektet igangsættes nu af Sport & Fritid, Aarhus Kommune. Der skal gennemføres dialog med relevante foreninger og etableres relevante partnerskaber med organisationer med relevant viden og ressourcer.

Samarbejde

Aarhus Kommune (Sport & Fritid) sammen med relevante idræts- og fritidsforeninger, fonde og interesseorganisationer, bl.a. DIF og Lokale og Anlægsfonden.



P6

True Skov

True Skovs potentiale som bynær ung skov på kanten mellem by og land udfoldes med bl.a. cykelruter, mødesteder og gerne et foreningshus og fx en kæmpeshelter.



Ind i Langdalen og Skjoldhøj Kilen, er en relativt nyplantet skov i Aarhus Kommune, som for mange aarhusianere er “lige rundt om hjørnet”. Aarhus Kommune etablerer gennem et konstruktivt samarbejde med Naturstyrelsen flere attraktive faciliteter og aktivitetsmuligheder i skoven. Samarbejdet er veletableret og der sættes nu yderligt skub i forløbet bl.a. gennem inddragelse af fonde.

Hvorfor?

Naturen i nye skove er ikke så artsrig og sårbar som i de gamle skove. De bynære outdoorinteresser prioriteres meget højt med skovens beliggenhed i tilknytning til de store boligområder i Aarhus Vest. Skoven er allerede i dag, på trods af sin unge alder, et populært rekreativt område for lokalbefolkningen i den velbevarede landsby True, samt for beboerne i de store boligområder Skjoldhøjparken, Gellerupparken og Brabrand.

True Skov har samme størrelse som Aarhus' gamle bykerne indenfor Ringgaden, hvilket gør skoven til et optimalt grønt område i Aarhus Kommune at lave muligheder for outdoor aktiviteter.

I dag er den rekreative anvendelse mest intensiv i kilerne, der rummer ældre og beskyttet natur og veludbyggede stisystemer, men med samarbejdsprojektet *True Skov for alle*, er der de seneste par år etableret nye stier, faciliteter til rytterfolket, flere vådområder og forskellig-

artede naturoplevelser. Samtidig med udviklingen er der et stort fokus fra alle samarbejdspartnere på de grundlæggende faciliteter som toiletter, stier, informationstavler, tilgængelighed og renhold også følger med.

Status

Der er et fortløbende konstruktivt samarbejde mellem relevante parter. Der er etableret ruter, basisfaciliteter og igangsat adskillige naturforvaltningsindsatser såsom genslyngning af Voldbækken, græsning og tyndinger.



Samarbejde

Aarhus Kommune, Naturstyrelsen og relevante fonde og organisationer. Samarbejdet tilstræbes nu udvidet med fonde og interesseorganisationer.



Aarhus Kommune

Sport & Fritid, Kultur og Borgerservice
Byliv, Teknik og Miljø

Februar 2022

Kontakt: sport-fritid@aarhus.dk

Illustrationer: Labland

Layout: Sahls

Fotos

Aidin Esmaeli

Orienteringsklubben PAN

Salling

Thomas Lillevang

Unsplash, MIKA, Jeppe Mønster, Cecilia Jørgensen

Vildmedfoto.dk

VisitAarhus

Aarhus Kommune

Aarhus Trailbuilders v. Thomas Kofoed

Aarhus Watersport Complex